

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Bargan Iurie în numele inculpatei Tofan Alina și succesorul părții vătămate Gross Avrora, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Tofan Alina Andrei,

născută la 19 martie 1994, originară din r-nul Ialoveni, s. Nimoreni, domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Andrei Doga 25A, ap. 31.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 06 august 2014 - pînă la 28 noiembrie 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 21 ianuarie 2015 - pînă la 10 martie 2015 (instanța de apel);*
- 3. de la 04 noiembrie 2015 – pînă la 23 februarie 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Tofan Alina a fost condamnată în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar deschis pentru femei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Tofan Alina fiind deținătoare a permisului de conducere a mijlocului de transport, de categoria „B”, la data de 16 mai 2014, aproximativ la ora 04⁰⁰, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, cunoscînd cu certitudine că acționează cu încălcarea prevederilor pct. 14 al Regulamentului Circulației Rutiere, fiind la

volanul autoturismului de model BMW 330 I, cu n/î IL AY 909, se deplasa pe str. Vadul lui Voda din direcția str. Podul Înalt în direcția str. Uzinelor, mun. Chișinău. În timpul deplasării, Tofan A. nu a manifestat prudența sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, prin ce a ignorat prevederile art. 45 din Regulament, care prevede că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seamă de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, în urma căruia neisprăvindu-se cu conducerea automobilului, s-a tamponat în bordură, astfel încât automobilul a fost proiectat în afara părții carosabile, după care, s-a tamponat în gardul de fortan a edificiului nr. 5/1, din strada sus menționată, apoi în pilonul de beton, amplasat pe partea opusă a str. Vadul lui Vodă, relativ deplasării automobilului BMW 330 I.

În rezultatul accidentului rutier, autoturismul a fost avariat, iar pasagerului Gross Irina, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 78/991D din 11 iulie 2014, i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora a decedat.

După comiterea accidentului, Tofan A. a fost internată în Spitalul de Urgență și, fiind suspectată în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost supusă examinării medicale prin racolarea sângelui, iar conform rezultatelor de laborator s-a stabilit că în sângele acesteia concentrația de alcool era de 1,41 g/l, ceea ce potrivit art. 134¹² CP, se califică ca stare de ebrietate alcoolică cu **grad avansat**.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, succesorul părții vătămate Gross A. și avocatul Habravan A. în numele inculpatei, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tofan A. să fie condamnată la 5 ani 3 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului a invocat că deși instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, just a calificat acțiunile inculpatei în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, aceasta a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blîndă, fără a ține cont de criteriile generale de individualizare a acesteia. La fel, instanța nu a luat în considerație că infracțiunea de care a fost recunoscută vinovată Tofan A. face parte din categoria infracțiunilor grave, pericolul sporit al acesteia, suferințele, prejudiciile și poziția succesoriului victimei Gross A., precum și de personalitatea inculpatei.

Mai mult ca atît, inculpata are 20 de ani, nu este angajată în cîmpul muncii, nu frecventează careva instituții de învățămînt, iar potrivit explicațiilor vecinilor este caracterizată negativ, ducînd un mod de viață amoral și antisocial. Necățînd la faptul că pe parcursul examinării cauzei penale inculpata și-a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii, recunoașterea vinei de către aceasta poartă un caracter declarativ și formal, pentru ca ea să nu fie pedepsită aspru.

Astfel, consideră că inculpata nu a conștientizat fapta comisă, cît și prejudiciile aduse familiei victimei, iar în loc să-și ceară scuze de la succesoriul victimei, după producerea accidentului, ultima prin mesaje la telefon o înjosea și vorbea cu cuvinte necenzurate. Prin urmare, comportamentul inculpatei reflectă faptul că dînsa nu a conștientizat consecințele grave, produse de acțiunile sale.

- succesoriul părții vătămate, care a contestat sentința sub aspectul blîndeții pedepsei, invocînd că pedeapsa aplicată inculpatei nu va atinge scopurile propuse de art. 61 alin. (2) și 75 Cod penal.

Instanța de judecată greșit a ajuns la concluzia privind aplicarea închisorii pe un termen de 3 ani, dar nu de 5 ani 3 luni, cum este stipulat în art. 264 alin.(4) CP, 364¹ CPP, așa cum a solicitat acuzatoriul de stat.

Consideră că pedeapsa stabilită este prea blîndă, deoarece inculpata nu a conștientizat fapta comisă, consecințele acțiunilor ilegale, care au dus la decesul unicului copil. Tofan A. este periculoasă pentru societate, deoarece după producerea accidentului nu s-a adresat la succesoriul părții vătămate pentru a-și cere scuze, dar în pofida acesteia, inculpata de două ori, fiind la libertate, împreună cu sora sa a comis vandalism la locul accidentului rutier, unde mereu erau flori în memoria victimei decedate.

Mai mult ca atît, din momentul accidentului rutier, permanent este

amenințată de familia Tofan, primind la celular mesaje cu cuvinte necenzurate. Astfel, inculpata nu a încercat nici într-un mod să diminueze efectele infracțiunii săvârșite, fapt ce denotă un comportament arogant, lipsit de moralitate, care dă dovadă de atitudine indiferentă față de cele comise de ea și consecințele survenite.

- avocatul în numele inculpatei, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, cu stabilirea pedepsei în baza art. 90 Cod penal, invocând că instanța urma să țină cont de faptul că inculpata nu neagă săvârșirea infracțiunii comise, din contra, recunoscând în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, încadrarea juridică a faptei, solicitând judecarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale. Consideră că pedeapsa de 3 ani închisoare, este prea aspră, deoarece aceasta și-a atins scopul de corectare, Tofan A. fiind arestată preventiv, precum și având arest la domiciliu pe parcursul desfășurării urmăririi penale a fost pedepsită suficient pentru crima comisă.

Astfel, recunoscând în totalitate vina, precum și ansamblul circumstanțelor existente, instanța putea să se conducă de prevederile art. 90 CP, oferindu-i posibilitatea inculpatei să-și dovedească corectarea prin comportament și muncă cinstită. Reieșind din faptul că infracțiunea a fost comisă din imprudență, pentru prima dată, fiind la o vîrstă tînă, iar aplicarea pedepsei reale nu este rezonabilă, precum și atmosfera din penitenciar va marca negativ persoana inculpatei.

Totodată, din partea succesorilor legali careva pretenții materiale și morale nu au fost înaintate față de inculpată, însă aceasta prin recunoașterea faptei, conștientizează cauzarea prejudiciului material și moral cauzat, exprimînd dorința de a compensa material succesorii, fapt ce urmează a fi luat în considerare la stabilirea pedepsei de către instanța de apel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate.

5. Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui A. Tofan în săvârșirea infracțiunii imputate, corect a stabilit circumstanțele de fapt și vinovăția inculpatei, just a încadrat în drept acțiunile ei, circumstanțe care nici nu se contestă.

De asemenea, instanța a conchis că măsura de pedeapsă a fost aplicată legal și corect de către instanța de fond, care nu contravine legii, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, precum și de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, persoana inculpatei.

Prin urmare, instanța a respins argumentele invocate de avocat în numele inculpatei, menționând că nu este posibil de aplicat în privința lui Tofan A. pedeapsa non privativă de libertate, deoarece cu toate că ea a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, dînsa trebuie să execute pedeapsa reală, aceasta fiindu-i stabilită în limitele prevăzute de art. 364¹ CPP.

Totodată, în aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins și argumentele indicate de succesorul părții vătămate, or, instanța de fond a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă în raport cu fapta comisă din imprudență, neconștientizîndu-se rezultatul, inculpata regretînd de cele săvârșite, precum și în cadrul ședinței instanței și-a exprimat dorința de a despăgubi material succesorii.

6. Împotriva hotărîrilor nominalizate au declarat recurs ordinar avocatul Bargan Iurie în numele inculpatei și succesorul părții vătămate Gross A., care au solicitat:

- avocatul în numele inculpatei, invocînd temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, în partea stabilirii pedepsei, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal la 1 an termen de probă, menționînd repetat aceleași argumente care le-a invocat anterior în apel.

Totodată, a menționat că la aplicarea pedepsei instanțele judecătorești nu au ținut cont de toate circumstanțele cauzei, eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 61 și 75 Cod penal și incorect a stabilit pedeapsă reală – închisoare. Drept circumstanțe atenuante a menționat: - săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni din imprudență, - anterior nu a fost judecată, - recunoașterea vinovăției, - căința sinceră, - contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, precum și faptul că în speță nu a fost înaintată acțiune civilă.

Necătînd la faptul că infracțiunea comisă de inculpată este una gravă, aceasta oferă posibilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei.

- succesorul părții vătămate, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin (1) pct. 6) CPP, solicită casarea hotărârilor contestate și pronunțarea unei hotărâri, cu stabilirea unei pedepse mai aspre.

Instanțele judecătorești nu s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de partea acuzării și anume:

- căința sinceră a inculpatei este una formală, care după accidentul comis a părăsit spitalul fără a informa personalul instituției medicale;

- în timpul urmăririi penale Tofan A. a săvârșit acte de vandalism la locul de pomenire a decedatei;

- nu s-a luat în considerație nici faptul că inculpata a fost atrasă la răspundere penală de săvârșirea unui fapt de huliganism comis de două sau mai multe persoane, circumstanțe ce caracterizează inculpata ca o persoană agresivă și periculoasă pentru societate;

- pînă la momentul de față de către inculpată nu a fost recuperat prejudiciul moral și material cauzat prin infracțiunea comisă succesoriului părții vătămate.

Astfel, ignorînd prevederile art. 385 alin.(1) pct. 6) CPP și anume circumstanțele atenuante, instanța i-a aplicat inculpatei o pedeapsă prea blîndă, ce a dus la încălcarea prevederilor art. 61 Cod penal. La fel, instanțele inferioare au omis din vedere la stabilirea pedepsei antecedentele contravenționale pe care le are inculpata.

7. Împotriva recursului avocatului inculpatei a depus referință succesorul părții vătămate Gross A. și avocatul acesteia Maier L., care au solicitat respingerea cererii de recurs, ca fiind inadmisibilă, argumentînd la general cererea de recurs, fără a face trimitere la vre-o încălcare de ordin juridic, de drept, așa cum prevede norma art. 427 CPP. Astfel, recursul este bazat pe motiv de echitate care nu pot constitui temei de casare.

7.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatei, solicitînd inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece motivele invocate de recurent nu cad sub incidența erorilor de drept prevăzute în norma art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Pedeapsa stabilită a fost aplicată în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora

prescrise în art. 78 Cod penal și art. 364¹ CPP.

8. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul avocatului Bargan I. în numele inculpatei urmează a fi respins, iar cel al succesorului părții vătămate admis, din următoarele considerente.

8.1. Referitor la recursul avocatului Bargan I. în numele
inculpatei Tofan A.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului. Or, art. 427 alin.(1) CPP, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit textului recursului, avocatul Bargan Iurie în numele inculpatei invocă temei de casare a hotărârilor contestate pct. 10) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci *cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul constată că temeiul la care se referă autorul recursului, nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din textul recursului, avocatul inculpatei este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor acesteia și, critică decizia instanței de apel numai referitor la stabilirea pedepsei, considerînd-o prea aspră, solicitînd aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Verificînd legalitatea hotărîrii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că aceste temeiuri nu și-a găsit confirmarea în speța dată.

Reieșind din prevederile art. 414-415 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și este în drept de a casa sentința parțial sau total, pronunțînd o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Astfel, Colegiul penal reține că lui Tofan Alina în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de

dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

Instanța de recurs reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpata potrivit alin. (8) al aceleiași norme a beneficiat de reducere a limitelor de pedeapsă.

Pedeapsa penală și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor de generalizare a pedepsei (art. 75 Cod penal), continuînd operațiunea de individualizare cu privire la săvîrșirea infracțiunii, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului.

Suspendarea condiționată (art. 90 CP), ca mijloc de individualizare a executării pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lîngă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvîrșirea faptei, după săvîrșirea acesteia, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc persoana infractorului, bazîndu-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În acest context, instanța de recurs notează, că chiar și în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a acestuia la această măsură de individualizare judiciară a pedepsei.

Infracțiunea săvârșită de inculpată, indiferent de faptul că este comisă din imprudență, conform art. 16 alin. (4) Cod penal, se consideră gravă.

În opinia instanței de recurs, la stabilirea pedepsei inculpatei, a fost reținută just prezența circumstanțelor atenuante, precum și personalitatea inculpatei, care anterior avînd antecedente contravenționale, lipsă de experiență de a conduce mijlocul de transport, precum și că ultima a admis conducerea autoturismului în stare de ebrietate cu grad avansat.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a conchis că aceste împrejurări, în cauza dată, nu sînt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, deoarece Tofan A. a săvârșit o infracțiune gravă, fiind comisă prin varianta agravantă a acesteia, ce s-a soldat cu urmări grave. Reieșind din circumstanțele cauzei se constată că infracțiunea a fost săvârșită de inculpată fiind în stare avansată de ebrietate, cauzînd vătămări corporale grave care sunt incompatibile cu viața și care s-au soldat cu decesul victimei. O pedeapsă mai blîndă nu va asigura atingerea scopului pedepsei, or și această pedeapsă stabilită inculpatei este una destul de blîndă în raport cu circumstanțele comise și consecințele survenite.

Prin urmare, recurentul critică măsura de pedeapsă aplicată ca fiind prea aspră, însă eroarea dată nu persistă în speță, iar temei pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul Bargan I. în numele inculpatei Tofan A. nu există și, se impune respingerea lui ca inadmisibil.

8.2. Cu referire la recursul succesorului părții vătămate Gross A.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelurile, urma să verifice mai amănunțit legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în latura pedepsei, în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și să adopte o hotărîre legală și întemeiată în această parte.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelurilor.

Drept temei pentru recurs succesorul părții vătămate Gross A. a invocat art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv *cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, totodată nefiind de acord cu pedeapsa stabilită inculpatei, temei prevăzut de pct. 10) - *cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Recurenta critică decizia contestată în partea stabilirii pedepsei inculpatei, apreciind-o prea blîndă în coraport cu fapta comisă și consecințele survenite, punînd la îndoială atingerea scopului pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei și prevenirea de noi infracțiuni.

Potrivit pct. 14.7 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările ulterioare, *una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just*.

Instanța de recurs consideră că, motivele invocate de succesorul părții vătămate la pct. 6 al prezentei decizii, referitor la individualizarea pedepsei, sunt întemeiate, deoarece instanța de apel nu a respectat întocmai criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Conform art. 6 Cod penal, persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvîrșite cu vinovăție.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cît și a altor persoane.

Pentru ca pedeapsa aplicată inculpatului să atingă scopurile sus-menționate, legea penală stabilește anumite criterii de individualizare a pedepsei.

În acest context, instanța de recurs relevă că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Colegiul penal lărgit reține, că aceste prevederi ale normei procesual penale la individualizarea pedepsei nu au fost respectate la adoptarea soluției de către instanțele judecătorești inferioare.

Atît în apel, cît și în recursul ordinar succesul părții vătămate a invocat că inculpatei Tofan A. pentru acțiunile comise i-a fost aplicată o

pedeapsă care nu este proporțională consecințelor survenite, solicitînd:

„ - să fie luat în considerație faptul, că Tofan A. este periculoasă pentru societate, deoarece după producerea accidentului nu s-a adresat la ea pentru a-și cere scuze că a lăsat-o fără copil. În pofida faptului că Tofan A. de două ori, fiind la libertate, împreună cu sora sa Tofan L. a săvîrșit vandalism la locul accidentului rutier, unde mereu erau puse flori și coroană în amintirea fiicei decedate, despre acest fapt fiind sesizat IP Ciocana, mun. Chișinău;

- de asemenea, din momentul accidentului rutier, permanent era amenințată de către familia Tofan, primind la celular mesaje cu conținut necenzurat. Inculpata nu a încercat nici într-un mod să diminueze efectele infracțiunii săvîrșite, fapt ce denotă un comportament arogant, lipsit de moralitate, care dă dovadă de atitudine indiferentă față de cele comise;

- avînd în vedere cele expuse, succesorul părții vătămate consideră că, nu este suficientă aplicarea față de inculpata Tofan A. a pedepsei stabilite, prin urmare acesteia urmează să-i fie aplicată pedeapsa principală mai aspră”.

Anume asupra acestor motive invocate în apel de către Gross A. instanța de apel nu s-a pronunțat, sau s-a pronunțat superficial, fără argumentare cuvenită.

Referitor la pedeapsa aplicată de către instanța de fond, Curtea de Apel s-a expus succint, cu fraze de ordin general că: „la stabilirea pedepsei s-a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, luîndu-se în considerație caracterul infracțiunii, circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, atitudinea acesteia față de infracțiunea comisă, fapt ce demonstrează că pedepsele penale cu închisoarea, aplicate anterior, nu și-au atins scopul”.

În sentință se invocă că inculpata a recunoscut integral vina și se căiește sincer, de fapt aceasta a recunoscut circumstanțele în care s-a produs accidentul rutier, fără a da careva semne (conform materialelor cauzei) de căința sinceră, aceasta fiind una formală.

Cele menționate denotă faptul, că instanța de apel nu s-a pronunțat clar asupra argumentelor succesorei părții vătămate privitor la pedeapsa principală aplicată inculpatei în raport cu consecințele survenite în urma accidentului rutier, n-a ținut cont în deplină măsură de comportamentul acesteia după comiterea infracțiunii.

Circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatei, determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra incorectitudinii aplicării pedepsei principale la limita minimă a sancțiunii închisorii în privința lui Tofan A.

Aceasta se statuează avînd în vedere că inculpata a comis o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viața și sănătatea persoanei, cu atît mai mult că aceasta a fost săvîrșită în prezența altor factori declanșatori cum sunt: prezența stării de ebrietate a inculpatei, *cu grad avansat* – circumstanță care nu putea fi neglijată de instanțe la aplicarea pedepsei principale.

Mai mult ca atît, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată cînd soluționează cauza penală și cînd alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvîrșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul pînă sau după săvîrșirea infracțiunii.

Instanța de recurs constată că instanțele de judecată, la aplicarea pedepsei lui Tofan Alina, nu au respectat întocmai criteriile generale de individualizare a pedepsei. Deși, legiuitorul a creat un mecanism eficient de sancționare a făptașilor care comit *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, acțiune săvîrșită în stare de ebrietate*, ținînd cont de gravitatea și consecințele survenite, măsura de pedeapsa aplicată de instanțele de judecată nu este adecvată faptei și pericolului social al acesteia, pedeapsa aplicată fiind prea blîndă și în consecință ilegală, inequitabilă și nejustificată.

Succesorul părții vătămate corect a menționat că pedeapsa aplicată în

asemenea caz, trebuie să fie nu numai legală, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și echitabilă, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului, cu respectarea prevederilor art. 61 Cod penal, prin urmare, în speță, nu a fost asigurat faptul exercitării scopului pedepsei penale.

Totodată, Colegiul penal conchide că deși, inculpata Tofan A. a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cauza penală în privința acesteia fiind examinată în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, instanța nu a apreciat corect gradul pericolului ce-l prezintă pentru societate această infracțiune, circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei și în consecință a aplicat față de ea o pedeapsă neechitabilă, sub aspectul individualizării pedepselor.

Astfel, instanța de recurs conchide că instanța de apel, nu s-a expus argumentat, complet, obiectiv și sub toate aspectele asupra motivelor invocate în apelul succesorului părții vătămate, nefiind dat deplină eficiență principiilor de individualizare a pedepsei în raport cu circumstanțele reale ale cauzei.

Discordanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al circumstanțelor cauzei, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și insuficient de motivate în privința aplicării pedepsei inculpatei.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel la judecarea apelului succesorului părții vătămate Gross A. a comis eroarea de drept prevăzută la art. 427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, care se consideră temei de casare a deciziei pronunțate.

Instanța de recurs consideră, că erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Încălcările enunțate determină, incontestabil, Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecători.

La o nouă judecarea a cauzei, instanța de apel urmează să i-a în considerație cele expuse în prezenta hotărîre, să înlătore erorile admise, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel și în recurs, și ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, cu respectarea prevederilor art.414, 417, 419 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Bargan Iurie în numele inculpatei Tofan Alina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Tofan Alina*.

Admite recursul ordinar declarat de succesorul părții vătămate Gross Avrora, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui *Tofan Alina* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, este irevocabilă, publicată integral la 24 martie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru